

* **		
17:15	15:59	י-ם
17:16	16:14	ת"א
17:14	16:03	חיפה
17:17	16:07	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה

"אין" - מעל הטבע; "יש" - על פי הטבע

"ואדם אין" (בראשית ב', ה') הוא ה"אין" המקורי והכי חשוב בתורה. מה ה"יש" הכי חשוב? אחרי חלום הסולם יעקב אומר "אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי". "יש הוי'" הוא ה"יש" העיקרי בתורה. מה הקשר לאין? כאשר "ואדם אין" - מתגלה ש"יש הוי' [במקום הזה]" - "יש מאין"!

עד שלא הגעתי למידת אין לא ידעתי ש"יש הוי' במקום הזה", שהרי אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת", אבל כשאני נעשה אין אני עושה מקום להוי' במקום הזה, ואז "יש הוי' במקום הזה". כאשר האדם אין - מתגלה ש"יש הוי' [במקום הזה]".

מי שמגיע לאין, יודע שאין לו שום כח מעצמו - כל הנהגתו היא למעלה מהטבע. כלומר, הוא זוכה לראות נסים בחייו, על כל צעד ושעל, מדי יום ביומו - כי הוא אין. והיש - מי שדואג לפרנסה שלו וכו', שמסתכל על עצמו, ולכן נמצא בגלות, והיינו שמתנהג בטבע - אצלו הכל טבע. אם הוא דואג לפרנסה שלו - כל הפרנסה תהיה לפי טבע. חבל, בדאגה לפרנסה שלו הוא מקפח את פרנסתו בדרך נס, הוא יורד ל"אף עשיתיו" - "אף" לשון חרון אף, נמצא תחת הנהגת הטבע (אף = טבע).

(משיעורי כ"ה תשרי; א' חשוון ע"ט)

אוצר הסיפור

תוכחת אדמו"ר הזקן את בנו

יש סיפור מאד מפורסם של אדמו"ר הזקן על בנו, אדמו"ר האמצעי (שיום הולדתו ויום הסתלקותו חלים ב-ט' בכסלו, וחג גאולתו חל ב-י' בכסלו):
 התינוק של אדמו"ר האמצעי בכה, והוא היה כל כך בדבקות שלא שמע את התינוק בוכה עד שאדמו"ר הזקן היה צריך לרדת מהקומה העליונה ולהרים את התינוק ולהרגיע אותו, וכל הזמן אדמו"ר האמצעי לא שמע מאומה. כתוב שאחר כך - [והדגש על זה שהיה אחר כך, בשעת רצון] - אדמו"ר הזקן הוכיח את הבן שלו על זה, ואמר שבכל מצב, איפה שלא תהיה בעולמות העליונים, צריך לשמוע תינוק בוכה [קשור ליסוד הבעל שם טוב, שצריך להיות "אין וועלט אויס וועלט"].

בכל מצב, איפה שלא תהיה בעולמות העליונים, צריך לשמוע תינוק בוכה

הדגש הוא שכאשר רוצים להעביר מוסר השכל לצדיק גדול, וכל שכן למי שאינו צדיק, צריך לחכות לרגע מתאים.

(מתוך הספר "סיפורי צדיקים")

אוצר הרמז

נצח והוד בחודש כסלו

אחד המובנים של שרש כסל הוא בטחון - כמו בפסוק "כי הוי' יהיה בכסלך" - והבטחון היא פנימיות ספירת הנצח. השרש כסל הוא לשון כסלים (מתנים), שני צדדי הגוף, וכידוע שנו"ה הם "תרין פלגי גופא". והוא סוד חדש כסלו, שהחג שבו, חג החנוכה, הוא חג הנצח, נצחון המעטים והחלשים על הרבים והגבורים. היות שיש שתי בחינות של בטחון, בטחון פעיל מצד הנצח ובטחון סביל מצד ההוד, וכן כסלים הם זוג כנגד נו"ה, נמצא שלכסיל יש גם קשר להוד. וכן חג החנוכה בחדש כסלו הוא "להודות ולהלל", וכידוע שלגבי חנוכה ופורים יש שתי דעות איזה חג בנצח ואיזה חג בהוד. (משיעור ט' סיון ע"ז)

אוצר הפתגם

- יוסף הוא על שם "יוסף הוי' לי בן אחר", כידוע הפירוש החסידי, שהוא מסוגל לתפוס את ה"אחר" - מי שנמצא בצד האחר, רחוק-רחוק - ולהפוך אותו ל"בן". כלומר, שהוא מסוגל להחזיר את העם בתשובה - זו הפעולה הראשונה של מלך המשיח, להחזיר אותנו בתשובה.
- שתי הכליות מסמלות בטחון פעיל וסביל בה', נטילת יוזמה ובטחון בה' לבד.
- לאנשים משכילים, אפילו בתורה, קשה יותר למסור את הנפש מאשר ליהודי פשוט. המח חוסם את עצם הנשמה.

אוצר התבונה

סולם יעקב – סולם התפילה

יעקב אבינו רואה בחלומו "סולם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו". מה קורה אתו בכלל? הוא בעת בדרך לחפש שידוך, להקים את בית ישראל – זו המגמה שלו עכשיו. הוא רואה "סולם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה" ורואה "מלאכי אלהים עלים ויורדים בו". יש להניח – יתכן אפילו שיש מדרש כזה – ש"מלאכי אלהים" אלה גם רומזים לכל ילדיו, כל שבטי ישראל וכל עם ישראל, כל מי שעתיד להוולד מהזיווג אליו הוא הולך. הם עולים ויורדים בסולם, "סולם דא צלותא" – כתוב שסולם יעקב הוא

עבודת התפלה. בעבודת התפלה יש ארבע שליבות, כנגד ארבעה עולמות – תפלת עשיה, תפלת יצירה, תפלת בריאה עד תפלת האצילות, שמו"ע, ואז יורדים. כל סוד התפלה הוא לעלות ולרדת.

כתוב ב"היום יום" שכמו שיש מצוה בתורה להניח כל יום תפילין, יש מצוה לחשוב כל יום חצי

שעה על חינוך הילדים. אפשר לחשוב שמצוה זו מתחילה ממתי שיש ילדים, אבל לא – מתחיל מהשבע ברכות ואולי אפילו מהפגישות, מתחיל מהרגע הראשון. חלום יעקב אומר שיעקר החינוך הוא לחנך לפנות לה' בתפלה, לעלות ולרדת ב"סולם דא צלותא", כי התפלה היא עיקר ביטוי האמונה שלנו בה' יתברך.

לאחר שיעקב מקיץ מחלומו הוא אומר: "אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי". למה הוא לא יודע, "ואנכי לא ידעתי"? מיהו יעקב אבינו? "איש תם ישב אהלים" – הוא יושב ולומד תורה, ויודע שבעבודת התורה יש ה' במקום הזה, לא הפתעה. בעבודת התפלה חידוש בשבילו ש"יש הוי' במקום הזה". ידוע הסיפור שאדמו"ר הזקן שקל אם לנסוע לוילנא (לגאון מוילנא) או למעזריטש (למגיד), ואז אמר – שמעתי שבוילנא לומדים איך ללמוד, ואני ב"ה יודע ללמוד, אבל במעזריטש לומדים איך להתפלל, ולהתפלל איני יודע. לכן הוא נסע למעזריטש, משם כל תורת ודרך החסידות. זהו סולם יעקב.

הדבקות בה' היא בתפלה, לשון "התופל כלי חרס", כמבואר בדא"ח. לימוד תורה הוא מזון – מזין את הנשמה, המזון של הנשמה – אבל הדבקות וגם הרפואה קשורות בעיקר לעבודת התפלה.

(משיעור מוצאי כ"ב שבט ע"ה)

אוצר קצר

גדר הקדושה – "הקשרים ליעקב"

העולם הזה הוא עולם של אחדות. כל העבודה של העולם הזה היא – "לא טוב היות האדם לבדו". אדם הראשון נברא קודם כל לבדו ברושם, רשימו, מהשרש שלו. מה ההבדל בין העולמות העליונים לעולם הזה? בעולמות העליונים אפשר להיות לבד, אפשר להיות מושלם לבד, אבל כאן למטה, בעולם הזה, אי אפשר להגיע לשלמות לבד. זהו הפשט של "לא טוב היות האדם לבדו" – בעולם הזה שלמות עבודת ה' היא רק יחד, מתחיל משנים יחד ואחר כך יש עוד יותר יחד ועוד יותר יחד עד שהיחד חובק את כל עם ישראל ועד שבסופו של דבר היחד הזה כולל את כל באי עולם, "לעבדו שכם אחד".

זהו עיקר ההבדל – בעולם הזה צריך להיות "הקשרים ליעקב". "העטפים" – מי שמסתפק בהתעטפות בצמר שלו, 'א צדיק אין פעלץ', שייך לסטרא אחרא – "העטפים ללבן". אבל "הקשרים ליעקב", אחד שזקוק לזיווג, שלא יכול להתבסות בצמר שלו ולהסתפק בחום שהוא מחמם את עצמו, קר לו בלי קשר עם זולת, בלי זיווג – זהו סימן של קדושה. מי שיכול להתחמם בעצמו, להסתפק בעצמו, זהו סימן של קליפה – "העטפים ללבן" אבל "הקשרים ליעקב" – זהו עיקר הגדר של הקדושה דווקא בעולם הזה.

(משיעור י' כסלו ע"ה)

האדמו"ר האמצעי בעד טיפוח הלב ונגד דיכוי

בלב ישנה העבודה החיובית ביותר של "ויגבה לבו בדרכי הוי'". אבל היות שהמח שליט על הלב, אם המח היה מאה אחוז מח, שכל, ששכל הוא בטול, לא היה שום מקום ושום אפשרות שהלב יתרומם. אפילו שהלב רוצה להתרומם – המח לא היה מרשה לו בשום פנים ואופן, כי בטבע האדם מח שליט על הלב. לכן, מסביר אדמו"ר הזקן, צריך להשאר עם נקודה אחת בתוך המח, של סובלנות לישות. המח הוא בטול, ואם הוא היה מאה אחוז בטול, "לא מיניה ולא מקצתיה", הוא היה חונק את הלב לגמרי והלב לא היה מסוגל להתרומם. זה באמת מה שקרה בפועל אצל כמה חסידים של אדמו"ר האמצעי, כידוע למי שקורה את ההקדמה לקונטרס ההתפעלות – דיכוי הלב לגמרי. על כך זועק געוואלד אדמו"ר האמצעי, שהוא הכי מח בחב"ד, שאסור לדכא את הלב. אדרבא, צריך לטפח ולתקן את הלב – לשם כך האדם נמצא כאן בעולם, בשביל הלב שלו. המח משרת את הלב, "עד דוד הגדיל".

(משיעור ז' טבת ע"ג)